

Pesachim Sources 59

מהר"ם חלאווה מסכת פסחים דף יג עמוד א

ונקבוה עכברים והיה חמץ מבצבץ ויוצא. נראה דהא קמ"ל דאע"ג דנקבוה עכברים והיה מתחס' אפי"ה לא הותר לו למכרו עד שעה חמישית דפסיד לגמרי דכל שלא הגיע עדיין לכדי חסרון לא יגע בהן. וכן נראה דהאי חמץ קמח חמץ היה דליכא למיחש שמא עשאו בעל הבית תרומה ומעשר על מקום אחר ולא חלה דאי לא תינח לרבנן דאמרי דבכדי חסרון מוכרן לכהני' בדמי תרומה בזול אלא הכא דאמרינן צא ומוכרה לגוים היכי שרי אלא ודאי כדאמרינן. כרשב"ג דאי כת"ק הא אמר אפי' הן אבודין לא יגע בהן. וקס"ד דבדלא קביל עליה אחריות הוא דאי לא הא עבר עליה בבל יראה ובל ימצא ואידך נמי כיון דלא ברשותיה הוא לא עבר עליה כדכתי' לעיל ודלמא זבניה איהו לגוי ואפילו איסורא דרבנן ליכ' ומשו' הכי הוה ס"ד דלא יגע בהן.

משנה ברורה סימן תמג ס"ק יד

(יד) אפילו אם אינו חייב באחריותו - ואפילו אם לא קיבל עליו שמירה כלל [אחרונים] ואף על גב דהוא אינו עובר עליו מ"מ צריך לבערו כדי שלא יעבור עליו המפקיד דכל ישראל ערבים זה בזה [ב"ח ומ"א] ודעת הגר"א [כ] דיש עליו חיוב מן התורה לבער אף שהחמץ אינו שלו כיון שהחמץ בביתו והוא של ישראל וכן דעת הצ"ח ובית מאיר ע"ש:

מגן אברהם סימן תמג ס"ק ה

ה (פמ"ג) (מחה"ש) אינו חייב באחריותו/באחריותו/. אף על גב דהוא אינו עובר עליו מ"מ יבערנו שלא יעבור עליו המפקיד ואף על גב דאפש' שהמפקיד מכרו לעכו"ם בענין שלא יעבור עליו מ"מ אין ספק מוצי' מידי ודאי ושמא לא מכרו לפיכך חייב לבער (ב"ח) ונראה דהנפקד חייב לשלם דמי הפקדון למפקיד דהא ש"ח שהי' יכול להציל ברועים ובמקלות ולא הציל חייב ה"נ ה"ל למוכרו קודם זמן איסורא וא"ל דהמפקיד פשע שה"ל למוכרו לעכו"ם במקום שהוא כיון דקי"ל דאין הנפקד רשאי לסמוך על זה וחייב למוכרו א"כ ה"ל למוכרו ומיהו אם החמץ עדיין בעין א"ל הרי שלך לפניך וכ"מ בב"ק ד' מ"ה מיהו אם היה משכון בידו צ"ע אם יכול לומר לו הרי שלך לפניך וחייב לפרוע לו מעותיו או דלמא כיון שהוא פשע דה"ל למוכרו הפסיד מעותיו ולכאורה נראה כיון דמלוה על המשכון דין שומר יש לו ובשומר אומר לו הרי שלך לפניך ה"נ במשכון והלוה צריך לשלם לו וצ"ע:

חק יעקב סימן תמג ס"ק ח

[ח] חייב לבערו בזמן איסורו. אף על גב דאין החמץ שלו, מכל מקום מוטל עליו לבערו שלא יעבור עליו המפקיד אם לא ידעין שמכרו, ואין ספק מוציאו מידי ודאי, ב"ח [ד"ה ומ"ש מהא]. וכתב מ"א [ס"ק ה] ונראה דהנפקד חייב לשלם דמי הפקדון להמפקיד, שהיה לו למכרו קודם זמן איסורו. ואין לומר דהמפקיד פשע שהיה לו למכרו לעכו"ם במקום שהוא, כיון דקיימא לן דאין הנפקד רשאי לסמוך על זה (כי אין ספק מוציא מידי ודאי וחייב לבערו) וחייב למכרו, א"כ פשע שלא מכרו. ומיהו אם החמץ בעין אומר לו הרי שלך לפניך, וכן משמע בבבא קמא דף מ"ה, עכ"ל המ"א. הנה בדין דהרי שלך לפניך יפה כיון, כדאיתא להדיא שם בש"ס ובדף צ"ח [ע"ב]. אף שראיתי בתשובת שער אפרים סימן כ"ח מסתפק בדין זה, לפי שמהרש"ל בים של שלמה [בבא קמא] דפרק הגוזל קמא סימן כ' מחלק בין האי דהגוזל חמץ ובין שומר, וסיים שם הלכך בכל איסורי הנאה שבעולם אמרינן הרי שלך לפניך גבי גזלן ולא גבי שומר, עכ"ל מהרש"ל. ברם הש"ך לחו"מ סימן שס"ג [ס"ק ז] השיג עליו, עיין שם בשער אפרים עוד דבריו באורך להכריע בין הדעות. אכן באמת שגגה גדולה היא ובחנם טרח בזה, דודאי מהרש"ל לא כתב להכריע שם דגבי שומר לא אמרינן הרי שלך לפניך, דהלכתא כרבנן [בבא קמא שם], אלא גבי שור שנגמר דינו דאמר הוה מערקיןא לאגמא, אבל בחמץ בפסח דאיסור ממילא כולי עלמא מודו דאמרינן הרי שלך לפניך, דאם לא כן נפלגו בחמץ בפסח וכדאיתא שם להדיא בש"ס בשני מקומות [שם; שם עא, ב]. וזה ברור להמעין היטב בדברי מהרש"ל. אכן בעיקר הדין שכתב המ"א שאם החמץ אינו בעין כגון (שביעורו) [שביעורו] תוך זמן איסורו, דחייב הנפקד לשלם, וכן משמע שם בתשובת שער אפרים סימן כ"ח, אין דבריו נכונים, דהרי הרמב"ם [שאלה ופקדון ז, ג] ובחו"מ סימן רצ"ב [סעיף יז] כתבו דאין הנפקד מחויב למכרו רק משום השבת אבידה לבעליו, וכן משמע קצת מפירוש רש"י בבבא קמא דף צ"ח [שם ד"ה דאם כן] דפירש אדמפלגי בשור לגבי שומר לפלגי נמי לגבי גזל חמץ ועבר עליו פסח, ומדנקט לגבי חמץ גזל ולא נקט שומר אלא ודאי ששומר פטור אף בלא הרי שלך לפניך. ובתשובה לחכם אחד הארכתי יותר בביאור דין זה, ואעתיקו בסמוך. ועיין בדברי אחרונים דהוא הדין אם משכון ישראל משכון אצל חבירו ג"כ דינו לענין זה כמו גבי שומר. ועיין בהרא"ש [שם פ"ט סימן כה] ופסקי הרא"ש [אות כה] דפרק הגוזל עצים דהא דגזל חמץ ועבר עליו פסח דאומר הרי שלך לפניך, מכל מקום אם נשבע עליו לשקר אינו מתכפר עד שישלם לו

ממון מעליא. וצ"ע על שלא הזכר דין זה בחו"מ סימן שס"ג לענין גזילה, ועיין שם בים של שלמה [סימן מה]. נשאלתי וז"ל, מעשה שנעשה במדינה הסמוכה למדינת באמברג בישראל אחד שהפקיד חמץ שלו בסך ג' מאות, שהוא חמץ גמור, אצל ישראל חברו שדר בעיר אחרת, ונשתהה אצלו החמץ עד תוך הפסח ולא מכר הנפקד החמץ ההוא לעכו"ם, והנה נגנב החמץ הנ"ל ממנו תוך הפסח שלא בפשיעתו, ונסתפק לנו על מי מוטל ההפסד. והנה לפי מה שכתב המ"א סוף סימן תמ"ג דדוקא אם הוא בעין יכול לומר הרי שלך לפניך אבל אם נגנב שאין יכול לומר הרי שלך לפניך, חייב הנפקד לשלם להמפקיד. אך נראה לי פשוט דאף אם זה מקרי פשיעה שלא מכר החמץ, מכל מקום כשנגנב תוך הפסח פטור, כיון דעל מה שלא מכר החמץ פטור דהיזק שאינו ניכר הוא, ואגניבה פטור כיון דלא פשע בגניבה והוא שומר חנם ועוד, דעיקר הדין שכתב המ"א ולחייבו על שלא מכר משום דהוי פשיעה דחייב בו שומר חנם, צ"ע, דמרש"י דבבא קמא דף צ"ח [שם] ד"ה [דאם כן], אדמפלגי בשור לפלגי בחמץ בפסח, ופירש רש"י אדמפלגי בשור ושומר, לפלוגי בגזל חמץ. משמע דבשומר אין לחייבו כלל בחמץ על שפשע ולא מכר. ותו דרמב"ם [שם] ובחו"מ סימן רצ"ב סעיף י"ז כתב וז"ל, המפקיד חמץ אצל חברו והגיע ערב פסח אחר חמשה, יוצא ומוכר בשוק מפני השבת אבידה לבעלים. הרי שאינו חייב מדין שמירה, אלא מדין השבת אבידה לבעלים, ואינו חייב באבידה לטפל במכירה כולי האי. ושוב ראיתי בתשובת דברי ריב"ת סימן קכ"ג גבי אפטרופס שפשע שלא מכר נכסי יתומים דגרם הפסד, וכתב, זה לא מקרי פשיעה, דגרמא בעלמא הוא, עד כאן לשונו. בכך בקשתי שטוחה שיוורנו מר הדרך אשר נלך בה, הקטן עוזר בן אדוני אבי הר"ר מאיר מלובלין, לעת עתה פה באמברג. ואף שהשואל האריך מאוד בלשון שאלתו, ולפי שלענ"ד אינם ענין לנדון זה כלל כאשר השבתי על דבריו באריכות, לכן קצרתי כאן ולא העתקתי רק מה שנוגע לעיקרא דדינא. וזאת אשר השבתי. אשר שאל יעקב בעזר בדין החמץ, הנה סברתו ראשונה לפטור הנפקד כיון דעל מה שלא מכר החמץ פטור דהיזק שאינו ניכר הוא, ואגניבה פטור דלא פשע, ואם כן פטור הנפקד בנדון זה אף לדעת המ"א. זה ודאי אינו, דאם זו פשיעה הוא על שלא מכר, וא"כ אם היה תובעו תוך הפסח דאז לא היה יכול לומר לו הרי שלך לפניך לפי שהכל מצווין עליו לבערו באותו פעם וכאלו שרוף ועומד דמי, נמצא שאינו מחזיר לו כלום, ומהאי טעמא נקטו הש"ס והפוסקים חמץ ועבר עליו פסח אומר הרי שלך לפניך, מה שאין כן תוך הפסח, וכדאיתא שם בבבא קמא דף צ"ח גזל חמץ קודם פסח ובתוך המועד בא אחר ושרפו פטור דהכל מצווין עליו לבערו. וא"כ אף שנגנב או שנאנס תוך המועד, הוה כתחלתו בפשיעה וסופו באונס שחייב, כדאיתא [שם] בסימן רצ"א סעיף ו"ו, ויע"ש בסמ"ע [ס"ק י]. והכא ג"כ נוכל לתלות האונס ע"י הפשיעה, דאלו מכר לעכו"ם שמחוץ לבית היה נשמר על ידו יותר, ומכל שכן אם היה יכול למכור לעכו"ם ממש והכספים היה יכול לשמור כשמירתן. אך במה שכתב לדחות דעת המ"א דלא מקרי פשיעה מפירוש רש"י דבבא קמא ומרמב"ם וח"מ סימן רצ"ב, בזה שפתו ברור מלולו, וכוונתי ג"כ לזה בספרי [חק יעקב] בסימן תמ"ג ס"ק ז' כהלכתא ולא כטעמו. ועדיין צריך אני למודעי, לפי מה שמשמע מדבריו שהשיג על המ"א דאין לחייבו מטעם פשיעה כשומר חנם, אבל אי הוה שומר שכר יש לחייבו. וכן משמע בתשובת שער אפרים סימן כ"ח. וא"כ אכתי הדרי הקושיא לדוכתא אפירוש רש"י דפירש בבבא קמא לפלוגי לגבי גזל, ואמאי לא פירש ג"כ בשומר שכר. ובאמת על עיקר ראייה זו מפירוש רש"י יש לפקפק ולומר דלכך פירש רש"י בחמץ בפסח בגזל, לפי דבגזל מיירי המתניתין, וממתניתין מוכח דלא פליגי, וכמו שפירש רש"י בהדיא בבבא קמא דף מ"ה [ע"א] בד"ה לפלוגי וכו'. לכן דקדקתי בלשוני בספרי, וכן משמע קצת מפירוש רש"י כי ראייה גמורה אינה. תו מה שמבואר מתוך דבריו, כיון דאינו מחויב למכור רק משום השבת אבידה, אינו חייב באבידה לטפל במכירה כולי האי. אין זה ברור כלל לענ"ד, לדעת הרמב"ם מהלכות גזילה ואבידה [יג, י] דשומר אבידה הוה שומר שכר, אי רואה שהאבידה הולך לאיבוד צריך לעשות תקנה שלא יתאבד, כיון שכבר זכה באבידה, וכל שלא עשה כן אף על גב דפשיעה לא הוי מכל מקום אונס ודאי לא הוי וחייב לשלם לדעת הרמב"ם (וכן משמעות לשונו קצת בהלכות שאלה ופקדון ז, ג, יע"ש) כדין שומר שכר. ולהחולקים הוי שומר חנם, והוי ספיקא דדינא בב"י [חו"מ] סימן ע"ב [ריש קמא, ב]. וא"כ הוא הדין הכא בנדון דידן, אף על גב דהוי שומר חנם מכל מקום בהגיע סמוך לשש דנתחייב מטעם השבת אבידה הוי כשומר שכר באותה שעה, כיון שהפקדון בידו והוא באותה שעה כשומר אבידה, והוי כשומר שכר לדעת הרמב"ם משום פרוטה דרב יוסף [בבא קמא נו, ב]. אף שהוא לא עסק בהשבה ולא מכר החמץ ואם כן לא פטר עצמו מפרוטה דרב יוסף, מכל מקום כיון דאפשר למפטר עצמו מפרוטה דרב יוסף, וכמו שכתבתי בספרי תורת השלמים [סוף ספר תורת חטאת] שאלה ט"ו, יע"ש. אם כן לדעת הרמב"ם לכאורה יש לחייבו מדין שומר שכר באותו שעה על שלא מכר. ואל תשיבנו מהא דכתיב הרמב"ם [שם ז, ה] ובשו"ע ח"מ סוף סימן רצ"ב [סעיף יט] דאם מכר הפקדון על פי בית דין יש לו רשות להשתמש במעות, לפיכך הרי הוא עליהן שומר שכר. משמע דאי לא הוי ליה רשות להשתמש במעות לא הוי ליה שומר שכר, אמאי לא אמרינן דהוי כשומר שכר מכח שנעשה שומר אבידה בשעת המכירה כיון שהולך לאיבוד. אי משום הא לא תברא, דודאי אחר שכבר מכר הפקדון א"כ כבר קיים השבת אבידתו לענין זה, ואחר כך לא הוי רק על המעות כמו שהיה מתחלה על הפקדון שומר חנם, אי לאו משום דיש לו רשות להשתמש בו, וק"ל. מה שאין כן באותו שעה שהולך לאיבוד הוי כשומר אבידה ממש. אך יש לפטור מטעם אחר, והוא מה שאיתא בש"ס [בבא מציעא ל, א] וכתב הרמב"ם [שם הלכה ד] ובשו"ע [חו"מ] סוף סימן רצ"ב וז"ל, במה דברים אמורים בפקדון שהלכו בעליו למדינת הים, אבל היה עמו באותו ארץ הרי לא יגע בו, אף על פי שיאבד, עכ"ל. מטעם דאיהו אפסיד אנפשיה וכאבידה מדעת דמי. וא"כ הוא הדין

הכא. ואף דלשון הרא"ש [שם פ"ב סימן כ] והטור [חו"מ שם] דוקא שהוא עמו באותו עיר, כבר כתב הסמ"ע שם [ס"ק מו] דעיר לאו דוקא, יע"ש. ועוד, דאי תימא דדוקא עיר, היינו דוקא בהני שהולכין לאיבוד או לירקב או להחמיץ, דכיון שהמפקיד לא היה בעיר ולא היה לו לידע שפירותיו הולכין לאיבוד לכן על הנפקד לחייב בהשבת אבידתו. מה שאין כן בחמץ בפסח, כיון שהמפקיד ידע שחמצו הוא ביד הנפקד ויגיע זמן איסורו היה לו למכרו במקומו, אף שהיה רחוק מן החמץ אפשר לו לעשות תקנה בענין המכירה, כמבואר בתשובת מהר"ש לוי [או"ח] סימן י"ב. ועיין לקמן סימן תמ"ח [ס"ק כ]. ואף על גב דהנפקד לא היה יכול לסמוך על זה והיה מחויב לבערו, כמו שכתב המ"א [ס"ק ה], מכל מקום היה לו להודיע בכתב או ע"י שליח להנפקד, ואם לא מכרו והודיעו לנפקד איהו דאפסיד אנפשיה ואבידה מדעת הוא. ומכל מקום הנפקד מחויב לבערו כדי שלא יעבור המפקיד בבל יראה ובל ימצא. אכן אם המפקיד היה במדינת הים בענין שאי אפשר להודיע, וא"כ אף אם היה מוכרו במקומו מכל מקום על הנפקד לבערו, על כן מחויב למוכרו משום השבת אבידה. ואפשר לחייבו אם לא מכרו לדעת הרמב"ם כמו שכתבנו, אבל מכל מקום פשיעה ודאי לא הוי, כמו שהוכחנו. ואפוטרופוס שלא מכר החמץ ודאי דאין לחייבו, כיון שאינו חייב אלא בפשיעה, כמבואר בחו"מ סימן ר"צ [סעיף כ], יע"ש. כן נראה לי ברור:

משנה ברורה סימן תמג ס"ק יב

(יב) חייב לבערו וכו' - דעת מ"א דאם היה באפשר לו למכרו [יד] ונתעצל ולא מכרו עד שהוצרך לבערו חייב לשלם אח"כ דמי הפקדון למפקיד אף שהוא ש"ח דפשיעה הוא דהו"ל למוכרו קודם זמן איסורו ובח"י מחלק בזה בין אם הוא ש"ח או [טו] שומר ש"ח [טז] ורוב אחרונים מסכימים דבין שומר חנם ובין שומר ש"ח פטור דזה לא נכנס בכלל שמירה שלא קיבל עליו אלא לשמור את החפץ שיהא ברשות בעליו ושיחזירו לו בשלימות אבל לא קיבל עליו למוכרו שהרי אדרבה במכירה זו מוציאו מרשות בעליו ואינו צריך למוכרו אלא מטעם מצות השבת אבידה ולא מצינו שמחוייב לשלם מי שאינו משיב אבידה. מיהו אם החמץ הוא ממושכן אצלו ועבר שעה ה' ולא מכרו ואח"כ כשהגיע זמן איסורו הוכרח לשרפו [יז] בזה מסתברא דהפסיד חובו [יח] עכ"פ וכדעת המ"א דדעת כל ממשכן הוא בודאי שכל זמן שלא יחזיר לו המלוה משכונו לא יוכל לתבוע ממנו חובו א"כ יהיה המלוה אנוס באבדת המשכון כגון שיגזלו ממנו לסטים וכי"ב משאר אונסים אבל כאן שהיה אפשר להמלוה למכרו קודם הפסח ולא מכרו הרי עצלותו גרמה הפסד המשכון שנאסר בהנאה ואין זה אונס [ופשוט דאם מכרו בע"פ אף על פי שמכרו בזול אין עליו כלום וההפסד הוא על הלוח. ט"ז] מיהו אם המשכון הוא בעין כגון שלא בערו המלוה לאחר זמן הביעור והשהה אותו עד לאחר הפסח [יט] אפשר דיכול לומר לו הרי שלך לפניך אף על פי שאינו שוה עכשיו כלום דחסרון שאין ניכר הוא ולא הפסיד חובו:

מהר"ם חלאווה מסכת פסחים דף יג עמוד ב

משום ר' ינאי אמרו כשרות היו. פי' ר' ינאי לא ניחא ליה בההיא אוקמת' דנותר משום דכיון דטעון שריפה מיד לא משהינן ליה דדילמא אתי בה לידי תקלה אלא הכא בכשרות בגופן אלא דבר אחר גרם להם שלא ליאכל ושלש מדרגות יש בהן כיצד הקדישן ועדיין לא נשחט הזבח הרי הן קדושין קדושת דמין ונפדין ויוצאין לחולין נשחט הזבח קדושין קדושת הגוף ושוב אין נפדין דכתיב על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו הכתוב תלאן בזבח. מזרק הדם הותר באכילה כזבח עצמו דכתיב ודם זבחיך ישפך והדר הבשר תאכל והכא כשקדוש קדושת הגוף אבל לא נותר באכילה שלא נזרק הדם ונשפך ואינו נשרף מיד עד שתעובר צורתן דתנן כל שפיסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים תעובר צורתם ויצאו לבית השריפה לקמן בפרק כיצד צולין הלכך כיון שצריך להשהייהו יהיב להו התם לסימן. ואב"א כשהקדישן בי"ג דאין מביאין קדשים לבית הפסול ואב"א כשהביאן בי"ד דר' ינאי תנא הוא ופליג וכי תימא והאיך אפשר שיארע לעולם כן שישפך הדם כבר אמרו בירושלמי ר' חנינא אמר פסולות היו מפני שהיו ממהרין להביא תודותיהן מפני חמץ שבתודות ואי אפשר שלא ישפך הדם של אחת מהן ונפסלת.

תוספות מסכת מנחות דף מו עמוד א

ואיזו היא זיקה שלהן זו שחיטה - דאם אבד הלחם אבדו הכבשים ואם אבדו הכבשים אבד הלחם והיינו כרבי דאמר לקמן (ד' מז). כבשי עצרת אין מקדשין הלחם אלא בשחיטה ולרבי אלעזר בר' שמעון (קשה) נהי דאם אבד הלחם אבדו הכבשים כדאמר רבי יוחנן לקמן (שם) הכל מודים שצריך שיהא לחם בשעת שחיטה מכ"מ אבדו כבשים אמאי אבד הלחם הא אית ליה פדיון (כדפי' בקונט') בפ"ק דפסחים (ד' יג:) גבי לחמי תודה ונפרקיניהו ונפקיניהו לחולין כמאן כרבי דאמר וכו' משמע דלרבי אלעזר בר"ש נפקי לחולין ולא מסתבר לחלק דשאני הכא דאיכא תנופה מחיים דהא מספקא לן אי עושה זיקה כל שכן דלא מסייעא לקדש ותו דאמרינן לקמן (ד' מז): שחט שני כבשים על ארבעה חלות מושך שתיים מהן ומניחן והשאר נאכלות בפדיון אף על גב דאיכא תנופה בכולה וצ"ע ומשמע התם דלרבי אלעזר בר' שמעון פודן בחוץ ונאכלין בחוץ והא דאיפליגו אב"י ור"ב לקמן (שם). במילתיה דרבי דאמר קדוש ואינו קדוש אב"י אמר קדוש ואינו נותר רבא אמר קדוש ואינו נפדה ואמרי' לאב"י תפיס פדיונו לרבא לא תפיס אלמא לאב"י לרבי נמי נפקי

לחולין ואם כן מאי אבד הלחם דהכא ואין לומר אבד מליקרב דפשיטא דאכתי חזו לדבר אחר מ"ש מלחם אחר וש"מ כיון דנפדו פקעה קדושת תנור ורבי דסבירא ליה תנור מקדש אי אפי לה בתנור דחול לא מקדשו ותימה הוא ונ"ל דלאב"י תפיס פדיונו ולא נפיק לחולין והשתא ניחא לשון תפיס דהוה ליה למימר נפדה ותדע דהא רבי הוא דאמר תנור מקדש בסוף רבי ישמעאל (לקמן עב:) ותנן (לקמן ד' ק:) המנחות והנסכים אין להם פדיון משקדשו בכלי ושתי הלחם נמי איקרו מנחה לקמן (ד' נב:) מיהו יש לחלק בין מנחה דבהדי זבח למנחה לחודה כדאיתא בפ"ק (לעיל ו.) והא דלא קאמר איכא בינייהו אליבא דאב"י דלרבי אלעזר ברבי שמעון יכול לפדות את הלחם ולרבי אינו יכול וי"ל הא דרבי אלעזר בר' שמעון נמי הכי אית ליה אי ס"ל דתנור מקדש ולא מטעמיה דהכא דפליג עליה אבל למאי דמפרש איכא בינייהו לאיפסולי ביוצא קדושת כלי אינו מועיל דבר כמו שהוכחתי בפ"ק (שם דף ו.) וסוגיא דפסחים (דף יג:) דסברה דלרבי לא נפקי לחולין כרבא אתיא דלחמי תודה לית להו תנור וא"כ לאב"י נפקי לחולין ותימה דמשמע הכא דאי תנופה עושה זיקה אבד הלחם אבדו הכבשים ואמאי הא מדרבי אלעזר בר' שמעון נשמע דקודם שחיטה לרבי כקודם זריקה לר"א ברבי שמעון דמי ואין להם פדיון לכולי עלמא כדאיתא לקמן (דף מז:) גבי שוחט כבשים על ד' חלות דלר"א ברבי שמעון פודן בחוץ וי"ל דהכא קסבר תנור מקדש ולקמן קא סבר אין תנור מקדש והלכך שמעתין אתיא שפיר אף כר"א בר' שמעון אי קסבר תנור מקדש ולקמן איירי אי קסבר אין תנור מקדש אי נמי התם אפילו אפאם בבת אחת אין התנור מקדשן כיון דלא חזו כולהו כי ההיא דסוף לולב וערבה (סוכה דף מט.) דאין שיעור למים מצי למלאות בחבית מקודשת ולא איפסולי בלינה אי נמי שאני הכא דאיכא תנופה חשיבא אבל התם כיון שאינה ראויה אלא לשתי חלות לא אלימא ההוא תנופה לאקבועי ואפילו ר"א ברבי שמעון מודה הכא דשחיטה קבעה והא דמיבעיא לקמן (דף מז.) כבשי עצרת ששחטן לשמן זרק דמן שלא לשמן אותו הלחם מהו באכילה ופריך למאן אי לר"א בר' שמעון האמר זריקה היא דמקדשה כלומר וכל שכן שאסורין באכילה דהא התם הוה תנופה וכדפרשי' ובקונטרס פירש לקמן (דף מח.) גבי פודן בחוץ לר"א בר' שמעון דפריק להו קודם זריקה ומיגו דחזו לקרבן דאי בעי מניף אלימי למיתפס פדיונו והא דבסוף רבי ישמעאל (לקמן דף עב:) משמע דאיפליגו רבי ור"א ברבי שמעון אי הוקבעו בשחיטה אי לא הוקבעו ופירש בקונטרס לשנותן לשם זבח אחר הא ליתא דאפילו בתנופה הוזקקו זה לזה אם תנופה עושה זיקה ועוד קשה דמשמע דלר"א יכול לשנותן לשם זבח אחר והא ליתא לכולי עלמא אינו יכול לשנותן לשם זבח אחר לפירוש דפירשנו אלא התם מיירי לאפסולי ביוצא.

תוספות מסכת מנחות דף מז עמוד א

עד שישחוט לשמן ויזרוק דמן לשמן - תימה למה לי זריקה הא פ"ק דפסחים (ד' יג:) מסקינן דר' אלעזר בר' שמעון סבר לה כאבוה דאמר כל העומד ליזרק כזרוק דמי ותיירץ ריב"א זריקה שלא לשמה גריעה מנשפך דם וקשה דלקמן פ' המנחות והנסכים (דף קב.) מוכח דאע"ג דנעשה פסול בזריקה שזרק על מנת לאכול חוץ לזמנן אמר כל העומד ליזרק כזרוק דמי והכי איתא בגמ' התם לא דפיגל בשחיטה ומקשה אבל פיגל בזריקה מאי הכי נמי דמטמא טומאת אוכלין כו' יש לחלק דשלא לשמה עוקר הקרבן ועושהו קרבן אחר אי נמי הכא נמי בעי למימר ויהיה ראוי לזריקה.

רש"י מסכת פסחים דף יג עמוד א

ונימא מר הלכה כר"ג כו'. הב"א הקשה לפמש"כ התוס' לקמן בסע"ב דר"א דאמר כשרות היו אתיא כר"ג אכתי קשה דה"ל לפסוק כר"ג דר"א קאי כוותיה וה"ל תרי נגד ר"י ולק"מ דהא ר' יהושע לקמן בבב"א ס"ל כר"י וא"כ ה"ל תרי ותרי גם ר"א איש ברתותא דאמר משמיה דר' יהושע משמע דסבר כוותיה כמש"כ הפוס' בכ"ד. **וגם קושיית התוס' בהא דאר"א כשרות היו לענ"ד י"ל דלדידיה היו החלות של מצה:**

מהר"ם חלאווה מסכת פסחים דף יד עמוד א

שתי פרות חורשות בהר המשח'. בירושלמי מקשה חורשו' ס"ד אלא אימא כעין חורשות. ואפשר דקשי' להו משום איסור מלאכה די"ד. וכי תימא א"כ מאי קושי' ה"מ בגליל אבל ביהודה לא נהגו וירושלם מיהודה היא א"ל דכיון שהיו ישראל עולין לרגל ונוהגין איסור במקומן הו"ל דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור אי אתה רשאי להיתיר בפניהם אי נמי דמשום דאין שדה עבודה בהר המשחה הוא דקאמר הכי. ומשני כעין חורשות. וקיימ"ל כר' יהודה דאוכלין כל ארבע ותולין כל חמש.